

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 26.2.2007
KOM(2007) 63 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**STATUS OVER DEN SOCIALE VIRKELIGHED
Midtvejsrapport til Det Europæiske Råds forårsmøde i 2007**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**STATUS OVER DEN SOCIALE VIRKELIGHED
Midtvejsrapport til Det Europæiske Råds forårsmøde i 2007**

(EØS-relevant tekst)

Der sker dramatiske ændringer i de europæiske samfund med hensyn til arbejdets karakter, det moderne familieliv, kvindernes stilling i samfundet og social mobilitet. Værdier ændrer sig. Samfundene bliver stadig mere multikulturelle. Massevelstanden har udvidet borgernes horisont og givet dem flere valgmuligheder, og medlemsstaterne i Den Europæiske Union hører til de rigeste lande i verden. Samtidigt opstår der nye former for fattigdom og ulighed. Europæerne rammes nu af nye problemer som fedme og et stigende antal faktorer, der indvirker på deres psykiske sundhed.

Globalisering og demografi er de to drivende kræfter i udformningen af de europæiske samfund. Begge giver muligheder, men også udfordringer. Den demografiske udvikling går i retning af, at folk lever længere og er sundere, og det giver nye udgifter til de aldrende befolkninger, til en ligelig fordeling mellem generationerne, til mere børnepasning og bedre balance mellem arbejde og familieliv for at sikre stabile familier, til forholdet mellem generationerne og til imødegåelse af nye fattigdomsrisici. Globaliseringen giver sammen med ny teknologi enorme vækstmuligheder. Men borgerne skal gennem uddannelse rustes til at drage fordel af disse muligheder og tilpasse sig, samtidig med at traditionelle industrijob forsvinder.

Disse ændringer er en udfordring for Den Europæiske Union. Et åbent Europa baseret på fri bevægelighed og fri handel har været med til at skabe job og velstand, som i sidste ende er en forudsætning for trivsel og højere livskvalitet. I de senere år det imidlertid blevet klart, at mange europæere sætter spørgsmålstegn ved, om nettoeffekten af globalisering, liberalisering og indsatsen for at forbedre konkurrenceevnen øger deres trivsel. For bedre at forstå, hvorfor det er tilfældet, og undersøge dynamikken i den igangværende sociale udvikling foreslog Kommissionen i 2006, at der gøres status over den sociale virkelighed med henblik på at lancere en dagsorden om adgang og muligheder, en social dimension, der er nært forbundet med evalueringen af det indre marked. Det initiativ fik opbakning fra Det Europæiske Råd, der bad Kommissionen om at se nærmere på den sociale situation i EU.

Vedlagte midtvejsrapport om de resultater, der indtil nu er gjort med status over den sociale situation, er efter Det Europæiske Råds anmodning udarbejdet med henblik på fremlæggelse på Rådets forårsmøde.

FORMÅLET MED AT GØRE STATUS OVER DEN SOCIALE VIRKELIGHED

Formålet med denne undersøgelse af den sociale virkelighed i Europa er at skabe en konsensus om de fælles sociale udfordringer, europæerne står over for. Spørgsmålet om, hvilken rolle EU-politikkerne bør spille, eller hvordan EU-politikkerne bør tilpasses den sociale udvikling, er på nuværende tidspunkt helt åbent.

En ny konsensus skal naturligvis baseres på de tidligere erfaringer. EU har altid haft en såkaldt social dimension. Rom-traktaten indeholdt en langsigtet forpligtelse til at sikre ligestilling mellem kønnene, og artikel 13 i Amsterdam-traktaten giver Unionen lovgivningskompetence til at bekæmpe alle former for diskriminering. EU's social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, der blev fastlagt i 1980'erne som modvægt over for oprettelsen af det indre marked, fokuserede på beskyttelse af beskæftigelsen og partnerskab på arbejdsmarkedet. Den affødte lovgivning om minimumsstandarder for beskæftigelse, sundhed og sikkerhed og sikre grænseoverskridende socialsikringsrettigheder for mobile arbejdstagere. EU har også gjort en stor indsats for at styrke den sociale samhørighed, for at komme regionale skævheder til livs og for at lette tilpasningen til den økonomiske udvikling, herunder gennem den samhørighedspolitiske indsats, og nylige initiativer som etableringen af Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen.

Disse elementer går igen i den fornyede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse, som ikke kun fokuserer på økonomiske resultater og konkurrenceevne, men også på at opnå øget social samhørighed og på den sociale dimension af bæredygtighed. Inden for rammerne af den fornyede Lissabon-strategi tilstræber EU sammen med medlemsstaterne – som fortsat i første række selv fastlægger rammerne for deres politikker - i fællesskab dels at identificere de politikker, der bedst sikrer den kombination af velstand og solidaritet, som udgør kernen i Lissabon-strategien, dels at fremme deres gennemførelse. Der er således med Lissabon-strategien iværksat kollektive overvejelser omkring sociale spørgsmål i en meget bred betydning – overvejelser, der omfatter traditionelle problemer i forbindelse med arbejdsmarkedsfleksibilitet og reform af velfærdsstaten og forskellige uddannelsesaspekter.

Mange af de tidligere socialpolitiske initiativer tog sigte på et industrisamfund, hvor arbejdstagerne var beskæftiget med masseproduktion i store virksomheder, og hvor mange var organiseret i fagforeninger med stor udbredelse. I dag er EU-landenes økonomier i stigende grad baseret på viden og tjenesteydelser. Mens der har været opmærksomhed omkring den dynamik, der ligger bag den "nye" økonomi opstået i en globaliseret verden, så har der været gjort mindre ud af at forstå og analysere den sociale situation og de sociale udfordringer. Der foreligger ingen entydig diagnose af disse sociale udfordringer og af, hvordan de skal tages op.

Denne status over den sociale virkelighed har til formål at få stillet en sådan diagnose og skabe en debat om den sociale situation i Europa, som også vil få indflydelse på midtvejsrapporten over den socialpolitiske dagsorden. Det anerkendes, at der er store forskelle, ofte lige så meget *inden for* som *mellem* medlemsstaterne. Der er imidlertid fælles udfordringer som den demografiske udvikling, øget etnisk og kulturel pluralisme og individualiserede værdier. Alle EU's medlemsstater er åbne samfund, der præges af den moderne kapitalismes globale kræfter og af verdensomspændende kulturelle tendenser. Nogle af deres borgere har haft fremgang på grund af globaliseringen og den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling. Andre er blevet ladt tilbage som følge af de økonomiske tendenser og industriel omstrukturering og føler, at deres traditionelle samfund, værdier og levevis er truet.

EN ÅBEN DEBAT

Kommissionen indleder en bred høring om de sociale spørgsmål og udfordringer, som Europa står over for. Formålet er at få forskellige grupper til at diskutere, hvordan Europas sociale virkelighed ser ud. Kommissionen ønsker i første omgang at lytte og ikke at teste forskellige politikker.

Man ønsker at indsamle synspunkter om sociale tendenser, de vigtigste faktorer bag Europas samfundsmæssige transformation, om trivsel og det, der bidrager hertil. Høringen er baseret på et baggrundsdokument, der er udarbejdet af Kontoret for Europapolitisk Rådgivning, og som ser nærmere på fælles mønstre og på, hvordan sociale forandringer kan vurderes i forhold til nogle bestemte mål for velfærd. Derefter søger man at lægge op til en debat om nogle af de centrale faktorer, som har indflydelse på velfærden – økonomiske muligheder, arbejdets art, nye familiemønstre, fattigdom og ulighed, hindringer for godt helbred og social mobilitet, livskvalitet, kulturel mangfoldighed og problemer med integration, kriminalitet og asocial adfærd. Dokumentet tager disse spørgsmål op med henblik på at skabe en bred debat.

Høringen vil indebære tilrettelæggelse af forskellige foranstaltninger, en Eurobarometerundersøgelse, der fokuserer på velfærd, og forskellige former for høring, bl.a. en internet-høring http://ec.europa.eu/citizens_agenda/index_da.htm. Der vil blive indsamlet synspunkter fra en række aktører på nationalt og lokalt niveau. Europa-Kommissionens repræsentationskontorer i medlemsstaterne deltager i projektet.

NÆSTE SKRIDT

Kommissionen vil fremlægge en rapport om resultaterne af høringen, som vil blive afsluttet i slutningen af 2007. Rapporten bliver et øjebliksbillede af Europas sociale virkelighed, som er under forandring, og den vil se nærmere på sociale tendenser og deres konsekvenser og udlede centrale spørgsmål og udfordringer for Europa på alle forvaltningsniveauer. Rapporten vil endelig indeholde forslag til, hvordan man bedst kan fremme lige adgang og muligheder i Europa, og den vil også blive brugt ved midtvejsevalueringen af den socialpolitiske dagsorden.